

הכנסת העשרים

יוזמים : חברי הכנסת
שולי מועלם-רפאלי
משה גפני
ניסן סלומינסקי
יצחק וקנין

פ/20/3273

הצעת חוק הרשות למתן שירותי השגחה על הכשרות, התשע"ו–2016

פרק א': מטרה ופרשנות

1. מטרת החוק מטרת החוק להקים רשות לאספקת שירותי השגחה על הכשרות, שתפעל ליישום הוראות חוק זה ובכך תייעל את מתן שירותי ההשגחה על כשרות בתי עסק ומצרכים.
2. הגדרות בחוק זה –
- "בית אוכל", "מצרך", "ייצור של מצרך" – כהגדרתם בחוק איסור הונאה בכשרות;
- "בית עסק" – בית אוכל, ייצור של מצרך, יבוא מצרך או שיווק מצרך;
- "בעל בית עסק" – בעל בית אוכל, יצרן העוסק ביצור של מצרך, יבואן העוסק ביבוא של מצרך או משווק העוסק בשיווק של מצרך;
- "הוועדה" – ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת;
- "חוק איסור הונאה בכשרות" – חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג–1983¹ והתקנות שהותקנו לפיו;
- "חוק הרבנות הראשית לישראל" – חוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם–1980²;
- "מועצה דתית" – מועצה שהוקמה לפי חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א–1971³;

¹ ס"ח התשמ"ג, עמ' 128.

² ס"ח התש"ם, עמ' 90.

³ ס"ח התשל"א, עמ' 130.

"מועצת הרבנות הראשית לישראל" – כהגדרתה בחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ס-1980⁴;

"משגיח כשרות" – אדם העוסק בהשגחה על כשרותם ההלכתית של מצרכים;

"מפקח כשרות" – עובד העוסק בפיקוח על פועלם של משגיחי כשרות;

"עובד חוץ" – עובד מטעם המועצה הדתית או מיופה כוחה, אשר שכרו משולם על ידי בעל בית עסק;

"עובד כוח אדם" – עובד מטעם המועצה הדתית או מיופה כוחה, אשר שכרו משולם על ידי קבלן כוח אדם;

"ענין אחר" – לרבות ענין של קרובו של אדם או ענין של גוף שהאדם או קרובו הם מנהלים או עובדים אחראים בו, או ענין של גוף שיש לכל אחד מהם חלק בהון המניות שלו, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות ההצבעה;

"קבלן כוח אדם" – כהגדרתו בחוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996⁵;

"קרוב" – בן זוג, הורה, צאצא, אח, אחות או אדם אחר הסמוך על שולחנו של האדם, ובן זוגו של כל אחד מהם;

"רב מקומי" – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק איסור הונאה בכשרות;

"רבנים ראשיים" – הרבנים הראשיים לישראל, שנבחרו לפי חוק הרבנות הראשית לישראל;

"רשות מקומית" – עיריה או מועצה מקומית;

"השר" – השר לשירותי דת.

פרק ב': הקמת הרשות

3. הקמת הרשות מוקמת בזאת הרשות למתן שירותי השגחה על הכשרות (להלן – הרשות).
4. הרשות היא תאגיד.
5. הרשות היא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה התשי"ח-1958 [נוסח משולב]⁶.
6. תפקידי הרשות ואלה תפקידי הרשות:

⁴ ס"ח התשי"ס, עמ' 90.
⁵ ס"ח התשנ"ו, עמ' 201.
⁶ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

- (1) לנהל, לתחזק ולהפעיל בשיתוף המועצות הדתיות והרבנים המקומיים ובפיקוחם ההלכתי את מתן שירותי השגחה על הכשרות בישראל;
- (2) לגייס, להעסיק ולהפעיל את כל משגיחי הכשרות לכלל בתי העסק בישראל;
- (3) לגבות תשלום מבתי העסק בגין מתן שירותי השגחה על כשרות;
- (4) לטפל בעניינים הטכניים שבהנפקת תעודות ההכשר בחתימת הרב המקומי;
- (5) לגבות אגרות בגין מתן תעודות הכשר לבתי עסק;
- (6) לסייע למועצת הרבנות הראשית לישראל, לרבנים הראשיים, לרבנים המקומיים ולמועצות הדתיות במתן שירותי השגחה על הכשרות, ולהעמיד לרשותם את הנדרש למתן שירותים אלה.

פרק ג': מועצת הרשות

7. הרכב המועצה
- (א) לרשות תהיה מועצה של שלושה עשר חברים שימנה השר, באישור הממשלה (להלן – המועצה), וזה הרכבה:
- (1) נציג שאינו עובד מדינה, שימנה השר, בהתייעצות עם ראש הממשלה ובהסכמת הרבנים הראשיים, והוא יהיה יושב ראש המועצה (להלן – יושב ראש המועצה);
 - (2) שני רבנים מקומיים שתבחר מועצת הרבנות הראשית לישראל;
 - (3) המנהל הכללי של המשרד לשירותי דת;
 - (4) המנהל הכללי של הרבנות הראשית לישראל;
 - (5) שני ראשי רשויות מקומיות שעליהם המליצו מרבית ראשי הרשויות המקומיות שאינם ראשי המועצות האזוריות, בהסכמת הרבנים הראשיים;
 - (6) שני ראשי מועצות אזוריות שעליהם המליצו מרבית ראשי המועצות האזוריות, בהסכמת הרבנים הראשיים.
 - (7) שני ראשי מועצות דתיות, עליהם המליצו מרבית ראשי המועצות הדתיות;
 - (8) שתי נציגות שימנה שר המשרד התעשייה והמסחר, שאחת מהן היא מטעם הרשות לעסקים קטנים.
- (ב) לא יתמנה ולא יכהן כחבר המועצה עובד הרשות, בין אם הוא עובד קבוע בתקן הרשות ובין אם הוא עובד על פי חוזה מיוחד.

- ממלא מקום יושב ראש 8. (א) המועצה, באישור השר, תבחר ממלא מקום קבוע ליושב ראש המועצה מבין חבריה (להלן – ממלא מקום יושב ראש).
- (ב) ממלא מקום יושב ראש ימלא את תפקידי היושב ראש וישתמש בסמכויותיו אם נתמלא אחד מאלה:
- (1) יושב ראש המועצה נעדר או נבצר ממנו למלא את תפקידו;
- (2) הוא נתבקש לכך על ידי היושב ראש.
- הצהרת אמונים 9. לא יתמנה אדם לחבר מועצה אלא אם כן חתם על הצהרת אמונים שבתוספת.
- תקופת כהונה 10. (א) תקופת כהונתה של המועצה תהיה חמש שנים; המועצה היוצאת תמשיך לכהן עד למינויה של המועצה הבאה.
- (ב) יושב ראש המועצה שתקופת כהונתו תמה – לא ניתן למנותו לתקופת כהונה נוספת ברצף אך ניתן יהיה לשוב ולמנותו לאחר תקופת כהונה אחת, לתקופת כהונה נוספת אחת בדרך האמורה בסעיף 7.
- (ג) חבר המועצה שתקופת כהונתו תמה – ניתן למנותו לתקופת כהונה נוספת אחת בדרך האמורה בסעיף 7.
- סייגים למינוי 11. לא ימונה לחבר המועצה –
- (1) מי שאינו אזרח ישראלי ותושב ישראל;
- (2) מי שהורשע בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן כחבר המועצה או מי שנשא עונש מאסר וטרם חלפה תקופת ההתיישנות כמשמעותה בסעיף 14 לחוק המרשם הפלילי ותקנות השבים, התשמ"א-1981⁷, מיום ההרשעה או מיום גמר ריצוי עונש המאסר, לפי המאוחר.
- (3) מי שתלוי ועומד נגדו כתב אישום בעבירה כאמור בפסקה הקודמת.
- השעיה מכהונה 12. (א) הוגש כתב אישום נגד יושב ראש המועצה, בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש יושב ראש המועצה, רשאי השר, לאחר התייעצות עם היועץ המשפטי לממשלה, להשעות את היושב ראש מכהונתו עד למתן פסק דין סופי בעניינו; בתקופת ההשעיה ימלא את מקומו ממלא מקום יושב ראש, והמועצה תבחר לתקופת ההשעיה חבר אחר כממלא מקומו; לא יושעה היושב ראש אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות להביא לפני השר את טענותיו לעניין ההשעיה, בתוך תקופה שהורה השר.

⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 322.

(ב) הוגש כתב אישום נגד חבר המועצה, בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש כחבר המועצה, רשאי היושב ראש, לאחר התייעצות עם השר, להשעות את חבר המועצה מכהונתו עד למתן פסק דין סופי בעניינו; לא יושעה חבר המועצה אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות להביא לפני היושב ראש את טענותיו לעניין ההשעיה, בתוך תקופה שהורה היושב ראש.

(ג) בתקופת ההשעיה כאמור בסעיפים קטנים (א) או (ב), ימונה חבר אחר שימלא את מקום חבר המועצה הממלא את מקום היושב ראש או חבר המועצה שהושעה, לפי העניין, בדרך האמורה בסעיף 7.

13. פקיעת כהונה (א) חבר המועצה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחד מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש;

(2) הפר את הצהרתו כאמור בסעיף 9;

(3) נתקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 11(1) או 11(2);

(4) נתקיים בו סייג כאמור בסעיפים 7(ב), 14(א);

(5) חדל לכהן בתפקיד בשלו מונה כחבר המועצה כאמור בסעיף 7;

(6) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, והיושב ראש, לאחר התייעצות עם השר, העבירו מכהונתו בהודעה בכתב; נבצר מהיושב ראש למלא את תפקידו כאמור – יעבירו השר מכהונתו בהודעה כאמור;

(7) לא מילא את תפקידו כראוי והשר החליט, באישור הממשלה, להעבירו מכהונתו.

(ב) נעדר חבר המועצה, ללא סיבה מוצדקת, משלוש ישיבות רצופות של המועצה או ממחצית מהישיבות שערכה המועצה במשך שנה מיום תחילת כהונתו, רשאי היושב ראש, באישור השר, להעבירו מכהונתו בהודעה בכתב.

14. ניגוד עניינים (א) לא יתמנה ולא יכהן כחבר המועצה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין ענין אחר או תפקיד אחר שלו.

(ב) חבר המועצה יימנע מהשתתפות בדיון שמקיימת המועצה, מהצבעה בישיבות שהנושא הנדון בהם עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של חשש לניגוד עניינים בין תפקידו כחבר המועצה לבין ענין אחר או תפקיד אחר שלו, ולא יטפל במסגרת מילוי תפקידו במועצה בנושא שעלול לגרום לו להימצא במצב כאמור גם מחוץ לישיבות המועצה; ואולם רשאי חבר המועצה להביא בחשבון גם את ענייניו של הגוף שהוא נציגו, ככל שהם קשורים לחוק זה, ולא יראו אותו כמצוי במצב של ניגוד עניינים בשל כך בלבד.

(ג) התברר לחבר המועצה, כי נושא הנדון בישיבה של המועצה או שהוא הופקד על טיפולו עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (ב), יודיע על כך ליושב ראש המועצה.

מינוי חבר חדש 15. נתפנה מקומו של חבר מועצה, ימונה חבר אחר במקומו בדרך האמורה בסעיף 7.

ישיבות המועצה 16. (א) המועצה תתכנס אחת לשלושה חודשים, לפחות, אלא אם כן החליטה המועצה, בנסיבות מיוחדות, אחרת.

(ב) יושב ראש המועצה ינהל את ישיבותיה; הוא יזמן את ישיבות המועצה ויקבע את מועדן, מקומן וסדר יומן, בכפוף להוראות לפי חוק זה.

(ג) המועצה תקיים ישיבה מיוחדת אם דרשו זאת השר או שלושה מחבריה לפחות; נדרשה ישיבה כאמור, תתקיים הישיבה בתוך ארבעה עשר ימים מיום הדרישה, זולת אם נדרש לקיימה תוך זמן קצר יותר; בישיבה תדון המועצה בנושאים המפורטים בדרישה.

מניין חוקי, סדרי דיון והחלטות 17. (א) המניין החוקי בישיבות המועצה הוא רוב חבריה המכהנים, ובהם יושב ראש המועצה או ממלא מקומו.

(ב) לא היה מנין חוקי בישיבת המועצה, יכנס היושב ראש את המועצה לישיבה שניה תוך שבעה ימים מן התאריך שנקבע לישיבה הקודמת; ישיבה זאת תהיה כדין בכל מספר של חברים.

(ג) חבר מועצה שנעדר מישיבה שלא נפתחה לפי סעיף קטן (א) ומישיבה שנתקיימה לפי סעיף קטן (ב), יראו אותו כאילו נעדר משתי ישיבות לענין סעיף 13(ב).

(ד) משנפתחה ישיבה במניין חוקי או לפי סעיף קטן (ב), יהיה המשך הישיבה כדין בכל מספר חברים, ובלבד שיושב ראש המועצה או ממלא מקומו נוכח בישיבה.

(ה) המניין החוקי בעת קבלת החלטות הוא לכל הפחות חמישה חברים.

(ו) החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות החברים הנוכחים והמשתתפים בהצבעה; היו הדעות שקולות – יכריע היושב ראש.

(ז) המועצה תקבע לעצמה את סדרי עבודתה ונוהלי דיוניה, ככל שלא נקבעו בחוק זה או על פיו.

18. הוצאות וגמול חברי המועצה לא יהיו זכאים לשכר בעד חברותם במועצה, אך יהיו זכאים להחזר הוצאות שיוציאו במילוי תפקידם כפי שיקבע השר, באישור שר האוצר.

19. תוקף פעולת קיום המועצה, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר מועצה, או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו ובלבד שמספר חברי המועצה לא פחת מחמישה.

פרק ד': תפקידי המועצה וסמכויותיה

20. תפקידי המועצה ואלה תפקידי המועצה:

(1) לקבוע את מדיניות הרשות ולהתוות את קווי פעולתה, בהתייעצות עם הרב הראשי לישראל המכהן כנשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל (להלן – הרב הראשי);

(2) להנחות את המנהל במילוי תפקידיו ולפקח על מילוי תפקידי הרשות;

(3) לאשר הצעת תקציב שנתי להפעלת הרשות, כאמור בסעיף 34, ולהגישה לאישור השר ושר האוצר;

(4) לאשר את הדוחות הכספיים של הרשות;

(5) לפקח על ביצוע המדיניות והתקציב של הרשות, בהתאם לנוהלי כספים ומשק המקובלים לגבי תקציב המדינה;

(6) לפקח על טוהר המידות, מנהל תקין, ייעול וחסכון של הרשות ועובדיה;

(7) לשמור על זכויות עובדי הרשות ועל תנאי העסקתם.

21. קשר עם הרבנים הראשיים והרבנים המקומיים (א) המועצה תקיים ישיבות קבועות עם הרב הראשי, לכל הפחות אחת לששה חודשים ואם ביקש זאת הרב הראשי – בתוך שבועיים ממועד הבקשה;

(2) בישיבות כאמור ידונו בליבון סוגיות הכשרות ויישומן.

(ב) המועצה תזמן רבנים מקומיים לישיבותיה, מעת לעת, ביוזמתה או לבקשת הרב המקומי וכן לפי בקשת הרב הראשי.

22. כללים (א) המועצה תקבע, בכפוף להוראות לפי חוק זה, כללים בכל הנוגע לפעולותיה ודרכי ניהולה של הרשות (להלן – הכללים), לרבות בעניינים אלה:

(1) קליטת משגיחי כשרות;

- (2) ניהול תיקי משגיחים ;
- (3) ניהול תיקי בתי עסק מושגיחים ;
- (4) אופן הנפקת תעודות הכשר ;
- (5) קביעת צורתה של תעודת הכשר ומספורה ;
- (6) הפסקת מתן שירותי השגחה ;
- (7) מניעת ניגוד עניינים ;
- (8) היתרים לעיסוק בעבודה נוספת של עובדי הרשות ;
- (9) נוהל דיווח ופיקוח על משגיחי כשרות.

(ב) השר רשאי לדרוש מהמועצה לקבוע כללים בעניין שיקבע ; לא קבעה המועצה כללים כאמור בתוך תקופה שקבע השר, רשאי השר לקבוע את הכללים כאמור, באישור הוועדה.

(ג) הכללים כאמור בסעיף זה יפורסמו ברשומות.

פרק ה': מנהל הרשות וסגנו

23. מנהל הרשות (א) המועצה תמנה, באישור היושב ראש, בהסכמת הרבנים הראשיים ובהתייעצות עם השר, מנהל לרשות (להלן – המנהל).
- (ב) המנהל ינהל את הרשות בהתאם לתפקידיה ולקווי הפעולה שתקבע המועצה, יהא אחראי כלפי המועצה לביצוע החלטותיה וימלא כל תפקיד אחר שהמועצה תטיל עליו.
- (ג) בכפוף להוראות חוק זה והחלטות המועצה, יהיו למנהל כל הסמכויות הדרושות לניהול הרשות ובכלל זה הסמכות לייצג את הרשות בכל תפקיד מתפקידיה ולחתום, מבלי לגרוע מהוראות סעיף 34(ב), על הסכם או מסמך בשמה.
24. סגן מנהל (א) המועצה תמנה, באישור המנהל, בהסכמת הרבנים הראשיים ובהתייעצות עם השר, סגן מנהל לרשות (להלן – סגן מנהל).
- (ב) סגן המנהל ימלא את תפקידיו וישתמש בסמכויותיו של המנהל, כל עוד נבצר ממנו, מטעמים כלשהם, לעשות כן.
25. הצהרת אמונים לא יתמנה אדם למשרת מנהל או סגן מנהל אלא אם כן חתם על הצהרת אמונים שבתוספת.
26. תקופת כהונה (א) תקופת כהונתו של המנהל תהיה שש שנים מיום הצהרתו כאמור בסעיף 25.

- (ב) תקופת כהונתו של סגן המנהל תהיה חמש שנים מיום הצהרתו כאמור בסעיף 25.
- (ג) מנהל הרשות או סגנו, שתקופת כהונתו תמה – ניתן למנותו לתקופת כהונה נוספת אחת בדרך האמורה בסעיף 23 או 24, לפי הענין.
27. עבודה ושכר תנאי עבודתם ושכרם של המנהל וסגנו ייקבעו על ידי השר, באישור שר האוצר.
28. סייגים למינוי לא ימונה מנהל רשות או סגנו אם נתקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 11.
29. השעיה מכהונה הוגש כתב אישום נגד המנהל או סגנו, בעבירה אשר מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש מנהל רשות או סגנו, לפי הענין, רשאי היושב ראש, לאחר התייעצות עם השר, להשעות את המנהל או סגנו מכהונתו עד למתן פסק דין סופי בעניינו; לא יושעה מנהל או סגנו אלא לאחר שניתנה לו הזדמנות להביא לפני היושב ראש את טענותיו לענין ההשעיה, בתוך תקופה שהורה היושב ראש.
30. פקיעת כהונה (א) המנהל או סגנו יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחד מאלה:
- (1) התפטר במסירת כתב התפטרות ליושב ראש;
 - (2) הפר את הצהרתו כאמור בסעיף 25;
 - (3) נתקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 11(1) או 11(2);
 - (4) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו, והיושב ראש, לאחר התייעצות עם השר והמועצה, העבירו מכהונתו בהודעה בכתב;
 - (5) לא מילא את תפקידו כראוי והיושב ראש החליט, באישור השר, להעבירו מכהונתו;
 - (6) המועצה החליטה ברוב של שבעה חברים לכל הפחות להעבירו מכהונתו.
- (ב) התפטר המנהל או סגנו כאמור בסעיף קטן (א)1, תפקע כהונתו בתום שלושים ימים מיום הגשת כתב ההתפטרות, זולת אם הסכים היושב ראש למועד קצר יותר, על פי בקשת המתפטר.
31. ניגוד עניינים (א) לא יתמנה ולא יכהן כמנהל או סגנו מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כמנהל או סגן מנהל לבין ענין אחר או תפקיד אחר שלו.

(ב) מנהל או סגנו יימנע מהשתתפות בדיון, מהצבעה בישיבות שהנושא הנדון בהם עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של חשש לניגוד עניינים בין תפקידו כמנהל או כסגנו לבין ענין אחר או תפקיד אחר שלו, ולא יטפל במסגרת מילוי תפקידו בנושא שעלול לגרום לו להימצא במצב כאמור.

(ג) התברר למנהל או סגנו, כי נושא הנדון בישיבה או שהוא הופקד על טיפולו עלול לגרום לו להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיף קטן (ב), יודיע על כך ליושב ראש המועצה.

32. אצילת סמכויות המנהל רשאי לאצול מסמכויותיו לעובד מעובדי הרשות ולייפות את כוחו לחתום על כל הסכם או מסמך בשם הרשות, ובלבד שאצילת סמכות לייצג את הרשות בעסקאות ולחתום בשמה על מסמכים הנוגעים לה טעונה אישור המועצה.

פרק ו': גזבר, תקציב, תשלומים ואגרות

33. גזבר הרשות (א) המועצה תמנה את גזבר הרשות (להלן – הגזבר).

(ב) הגזבר יהיה אחראי על ניהול ענייניה הכספיים של הרשות, ובין השאר על הכנת הצעת התקציב של הרשות ועל הכנת הדוחות הכספיים.

(ג) הגזבר ינהל מערכת חשבונות של כל הכספים המתקבלים והמוצאים בידי הרשות או בשמה; חשבון זה יהא פתוח לעיון חברי המועצה.

(ד) פקודת תשלום או שיק לחובת הרשות וכן חוזה, כתב התחייבות או מסמך אחר שיש בו התחייבות כספית מטעם הרשות, יהיו חתומים בידי מנהל הרשות ובידי הגזבר.

34. תקציב (א) המנהל יגיש בכל שנה לאישור המועצה, במועד ובאופן שתקבע המועצה, הצעת תקציב של הרשות לכל שנת כספים, ובה אומדן הכנסותיה והוצאותיה של הרשות.

(ב) המועצה תאשר את הצעת התקציב כפי שהגיש אותה מנהל הרשות או בשינויים שתמצא לנכון, ותגיש לשר ולשר האוצר, לאישורם, לא יאוחר מ-30 בנובמבר בכל שנה.

(ג) התקציב שאושר על ידי השר ושר האוצר יהיה תקציב הרשות לאותה שנה; לא ישולם סכום מכספי הרשות ולא תתחייב הרשות בשום התחייבות, אלא על פי התקציב שאושר כאמור.

(ד) המנהל רשאי להציע למועצה לאשר תקציב נוסף בהתאם להכנסותיה והמועצה רשאית לקבל הצעתו ולהגישה לאישור השר ושר האוצר;

(ה) השר ושר האוצר רשאים לקבוע כללים לענין סעיף זה, לרבות כללים בדבר מבנה התקציב ודרכי הכנתו.

תשלומים ואגרות 35. השר ושר האוצר, באישור המועצה והוועדה, יקבעו בתקנות את גובה התשלומים והאגרות שישולמו לרשות עבור השירותים הניתנים על ידה.

פרק ז': עובדי הרשות ונותני שירות חיצוניים

העסקת עובדים 36. (א) הרשות תהיה רשאית להעסיק עובדים לפי תקן שתקבע המועצה.
(ב) קבלתו של אדם לעבודה ברשות תיעשה בהליך המקנה הזדמנות שווה והוגנת לכל, לפי כללים שתקבע המועצה.

עובדי הרשות והמועסקים בה 37. לא יפעל אדם בשם הרשות ולא יקבל תמורה כלשהי מהרשות אלא אם כן הוא עובד הרשות או מועסק על ידה כנותן שירות חיצוני או מועסק באמצעות קבלן כוח אדם, כפי שתיקבע הרשות.

תנאי עבודה 38. תנאי עבודתם של עובדי הרשות יהיו כתנאי עבודתם של עובדי המדינה, בתיאומים הנדרשים מאופי עבודתם הזמני, כפי שיקבעו השר ושר האוצר ובאישור המועצה.

שכר 39. שכרם של עובדי הרשות והמועסקים על ידה כנותני שירותים חיצוניים ישולם על ידי הרשות בלבד.

עיסוק בתפקיד בלבד 40. עובד הרשות לא יעסוק בעבודה, במשלח יד או בכל עיסוק אחר אלא בתפקידו ברשות, אלא אם כן הותר העיסוק בכללים, כאמור בסעיף 22, וניתן לכך היתר בכתב מאת מנהל הרשות.

נותני שירותים חיצוניים 41. (א) הרשות רשאית לשכור נותני שירותים חיצוניים לרבות בתחום ייעוץ משפטי או ראיית חשבון (להלן – יועץ מקצועי).

(ב) הרשות רשאית להתייעץ בענין מסוים עם היועץ המקצועי, וכן רשאית היא למנות לה יועץ מקצועי של קבע.

הוראות משמעת 42. הוראות חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963⁸ והתקנות על פיו יחולו על עובדי הרשות בשינויים המחויבים ובתיאומים שיקבע השר.

טוהר מידות 43. השר, באישור הוועדה, רשאי לקבוע הגבלות על עובדי הרשות, ככל שהדבר דרוש לשם מילוי תפקידי הרשות או להבטחת טוהר המידות ברשות.

פרק ח': משגיחי כשרות ומפקחי כשרות

תנאי סף וכשירויות 44. המועצה תקבע בכללים תנאי סף וכשירויות למשרת משגיח כשרות.

מינוי משגיחי כשרות ומפקחי כשרות 45. (א) לא ימונה אדם למשגיח כשרות, אלא אם כן בידו תעודת משגיח כשרות בתוקף מטעם הרבנות הראשית לישראל.
כשרות

⁸ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.

(ב) לא ימונה אדם למשגיח כשרות אלא אם כן הוא עמד בכל תנאי הסף והכשירויות שקבעה המועצה.

סייג למינוי 46. לא ימונה משגיח כשרות –

(1) אם נתקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 11(1) או (2);

(2) אם קרובו נושא משרה ניהולית ברשות או מפקח כשרות ברשות, מטעם המועצה הדתית באותה הרשות, אלא אם כן ניתן לכך היתר בכתב מאת מנהל הרשות, מטעמים מיוחדים שירשמו.

ניגוד עניינים 47. רב מקומי, נושא משרה ניהולית ברשות או מפקח כשרות במועצה הדתית לא ישמש גם כמשגיח כשרות מטעם הרשות.

פרק ט': תעודת הכשר

איסור העסקת משגיחי כשרות 48. לשם קבלת תעודת הכשר מהרבנות המקומית לא יעסיק בעל בית עסק משגיח כשרות ולא ישלם שכר או תמורה כלשהי למשגיח כשרות אלא באמצעות הרשות.

תעודת הכשר 49. תעודת הכשר תונפק לבית עסק בהתאם לחוק איסור הונאה בכשרות והתקנות על פיו ובכפוף לכללים כאמור בסעיף 22.

בקשה לקבלת תעודת הכשר 50. (א) בעל בית עסק המבקש תעודת הכשר יפנה למועצה הדתית בבקשה בכתב.

(ב) לא תינתן תעודת הכשר לבית עסק אלא אם כן הרשות ערכה בו ביקור ונתנה חוות דעת לרב המקומי, בה יפורטו סוג ההשגחה, היקף שעות ההשגחה הנדרש לבית העסק וזהות מפקח הכשרות; חוות הדעת תיערך בכפוף לנוהלי הרבנות הראשית לישראל.

(ג) ההמלצה תובא לאישור הרב המקומי שיחליט על פי דיני הכשרות, בכפוף לנוהלי הרבנות הראשית לישראל; הרב המקומי ייתן את החלטתו המנומקת בכתב, בתוך 30 ימים מיום שקיבל את חוות הדעת.

הנפקת תעודת הכשר 51. אישר הרב המקומי מתן תעודת הכשר – יודיע על כך לרשות והיא תנפיק, בכפוף להוראות החוק, את תעודת הכשר.

אגרה ותשלומים 52. קבלת תעודת הכשר מותנית בתשלום אגרה עבור הנפקתה ובהסדרת תשלום לרשות עבור קבלת שירותי השגחה על כשרות.

נהלי כשרות 53. (א) הרשות תמסור לבית עסק שקיבל תעודת הכשר נהלי כשרות כגון דרישות הלכתיות, זהות משגיח הכשרות ומפקח הכשרות והיקף שעות ההשגחה שנקבעו לבית העסק (להלן – נהלי כשרות).

(ב) תוקף תעודת הכשר מותנה בהקפדת בית העסק על קיום נהלי כשרות.

- הסרת תעודת הכשר
54. (א) הסרת תעודת הכשר תיעשה במקרים הבאים :
- (1) בית העסק הפר את נהלי הכשרות כאמור בסעיף 53 ;
- (2) נוכח הרב המקומי כי נתגלו ליקויי כשרות בבית העסק והוא אינו ראוי לתעודת הכשר ;
- (3) בית העסק לא עמד בהסדר התשלומים לרשות, כאמור בסעיף 50.
- (ב) לא תוסר תעודת הכשר אלא אם כן הרב המקומי נימק את הסיבות שבגינן הוחלט להסיר תעודת הכשר בכתב וניתנה לבעל בית העסק הזדמנות להביא לפני הרב המקומי את טענותיו, בתוך תקופה שלא תעלה על שלושה ימים.
- (ג) ההחלטה להסרת תעודת הכשר תובא לידיעת הרבנות הראשית לישראל והרשות ותפורסם ברבים בתוך 24 שעות, בדרכים שיוורה השר.
- (ד) נתגלה ליקוי כשרות חמור – הרב המקומי יורה על הסרה מיידיית של תעודת ההכשר ; הוראות סעיפים קטנים (ב) ו-(ג) לא יחולו לעניין זה.
- פרסום באינטרנט 55. באתר האינטרנט של הרשות יפורסם מידע בדבר מתן תעודות הכשר והסרתן, לרבות :
- (1) תנאים לקבלת תעודת הכשר לבית עסק ;
- (2) רשימת בתי עסק בעלי תעודת הכשר ;
- (3) החלטות בדבר הסרת תעודת הכשר מבתי עסק.
- פרק י' : דין וחשבון**
- דוחות שנתיים 56. המנהל יגיש למועצה דין וחשבון על ביצוע התקציב, על הכנסות הרשות והוצאותיה וסקירה על פעולות הרשות –
- (1) אחת לשלושה חודשים ;
- (2) לעניין מסוים – לא יאוחר מ-21 ימים מיום שנדרש לעשות כן.
- דיווח לשר 57. הרשות תגיש לשר, אחת לששה חודשים, דין וחשבון על פעולותיה, וכן חייבת היא למסור, לשר או למי שהוא הסמיק לכך, מידע על פעולותיה, כל אימת שתידרש על ידו לעשות כן.
- דיווח לרבנים הראשיים 58. הרשות תגיש, על פי בקשת הרבנים הראשיים, את הדין וחשבון שהוגש לשר כאמור בסעיף 56, וכן חייבת היא למסור לרב הראשי מידע על פעולותיה כל אימת שתידרש על ידו לעשות כן.

דיווח לרבנים
המקומיים

59. הרשות תגיש לכל רב מקומי דין וחשבון על פעולותיה של המועצה הדתית עליה מופקד הרב –

(1) אחת לשלושה חודשים ;

(2) לעניין מסוים – לא יאוחר מ-21 ימים מיום שנדרשה לעשות כן.

דיווח לכנסת

60. המועצה תגיש לוועדה, מדי שנה, דין וחשבון על פעולותיה וכן פירוט לגבי מידת העסקתם של עובדי הרשות.

פרק יא': הוראות שונות

דין הרשות כדין המדינה בכל אחד מעניינים אלה :

61.

(1) תשלום מסים, אגרות, ארנונות, היטלים ותשלומי חובה אחרים המגיעים למדינה או לרשות המקומית ;

(2) חוק הנזיקין האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952⁹ ;

החלת דינים

62. דין חברי המועצה ועובדי הרשות כדין עובדי המדינה לענין חיקוקים אלה :

(1) חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969¹⁰ ;

(2) חוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט-1959¹¹ ;

(3) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ס-1979¹² ;

(4) חוק העונשין, התשל"ז-1977¹³ ;

(5) פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971¹⁴ ;

(6) פקודת הנזיקין [נוסח חדש]¹⁵ ;

(7) חוק שירות הציבור (הגבלות לאחר פרישה), התשכ"ט-1969¹⁶.

פרסום מינויים

63. מינוי חברי מועצה, יושב ראש המועצה, ממלא מקום יושב ראש, המנהל, סגן המנהל והגזבר יפורסמו ברשומות.

ביצוע ותקנות

64. השר ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, בהסכמת המועצה ובאישור הוועדה, להתקין תקנות לביצועו, לרבות בענין סדרי עבודת המועצה.

פרק יב': תחילה והוראת מעבר

⁹ ס"ח התשי"ב, עמ' 339.

¹⁰ ס"ח התשכ"ט, עמ' 103.

¹¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 190.

¹² ס"ח התש"ס, עמ' 2.

¹³ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

¹⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 421.

¹⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.

¹⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 144.

העברת עובדי מועצות דתיות

65. (א) עובדים שביום תחילתו של חוק זה הועסקו במועצה הדתית כמשגיחי כשרות, יהיו זכאים לעבור לשירות הרשות, למשרה מקבילה לפי העניין.

(ב) מועד העברתו של כל עובד שהועסק במועצה הדתית יתואם בין הרב המקומי למנהל הרשות ובלבד שמועד ההעברה יהיה לא יאוחר משישה חודשים מיום תחילתו של חוק זה.

(ג) על עובד שעבר לרשות לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות אלה:

(1) תנאי העסקתו לא יפלו מאלה שהועסק בהם במועצה הדתית, ובלבד ששכרו לא חרג מהקבוע בהסכמי העבודה בהתאם לדרגתו המאושרת בתקן;

(2) עובד שעבד כאמור בסעיף קטן (א), ימשיך להיות עובד מועצה דתית לעניין כל הזכויות, תנאי העבודה, התניות וההליכים ליישוב חילוקי דעות שהיו לעובד, לרבות הזכויות הנובעות עקב פיטורין או התפטרות, ויראו אותן כזכויות הנובעות מעבודתו ברשות, וזאת עד להסכם להעברת זכויות העובד שייחתם בין הרשות לבין העובדים באמצעות הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים שעברו כאמור;

(3) על אף האמור בכל דין, העובד לא יהיה זכאי להטבות כל שהן בשל העברה כאמור.

העברת עובדי חוץ

66. (א) עובדים שביום תחילתו של חוק זה הועסקו בהשגחה על כשרות כעובדי חוץ, יהיו זכאים לעבור לשירות הרשות.

(ב) על עובד חוץ שעבר לרשות לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות אלה:

(1) תנאי העסקתו לא יפלו מאלה שהועסק בהם כעובד חוץ, ובלבד ששכרו לא חרג מהקבוע בהסכמי העבודה בהתאם לדרגתו המאושרת בתקן;

(2) תנאי העסקתו לא יפלו מאלה של עובד שהועבר לרשות מהמועצה הדתית, בהתאמה להסכמי העבודה ברשות, על פי דרגתו המאושרת בתקן.

(ג) יראו את העברתו של עובד חוץ כאמור בסעיף קטן (א) לעבודה ברשות כפיטורין ממקום עבודתו הקודם, וחובת תשלום פיצויי הפיטורין וכל תביעות הנובעות מעבודתו הקודמת, יחולו על מעבידו הקודם.

העברת עובדי כוח אדם

67. (א) עובדים שביום תחילתו של חוק זה הועסקו בהשגחה על כשרות במועצה הדתית כעובדי כוח אדם, יהיו זכאים לעבור לשירות הרשות.

(ב) על עובד כוח אדם שעבר לרשות לפי סעיף קטן (א) יחולו הוראות אלה:

(1) תנאי העסקתו לא יפלו מאלה שהועסק בהם כעובד כוח אדם, ובלבד ששכרו לא חרג מהקבוע בהסכמי העבודה בהתאם לדרגתו המאושרת בתקן;

(2) תנאי העסקתו לא יפלו מאלה של עובד שהועבר לרשות מהמועצה הדתית, בהתאמה להסכמי העבודה ברשות, על פי דרגתו המאושרת בתקן.

(ג) יראו את העברתו של עובד כוח אדם כאמור בסעיף קטן (א), לעבודה ברשות כפיטורין ממקום עבודתו הקודם, וחובת תשלום פיצויי הפיטורין וכל תביעות הנובעות מעבודתו הקודמת, יחולו על קבלן כוח האדם.

תחילה 68. תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו.

תקציב הרשות – 69. השתתפות אוצר המדינה בהפעלתו של חוק זה מיום תחילתו ועד לתקופה הוראת מעבר שלא תעלה על 24 חודשים תיקבע בחוק התקציב השנתי כמשמעותו בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985¹⁷, בכפוף להכנסות הרשות ובאישור השר.

תוספת

(סעיפים 9, 25)

נוסח הצהרת האמונים הוא כדלקמן: "מתחייב אני, לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, להישמע להוראות הרבנות הראשית לישראל, למלא באמונה את תפקידי ברשות להשגחה על הכשרות לפי הוראות החוק ולקיים את החלטות הרשות".

דברי הסבר

המועצות הדתיות מופקדות על מתן שירותי הדת, מתוקף חוק שירותי הדת היהודים התשל"א-1971. בין היתר, מופקדות המועדות על הטיפול בעניינים המנהליים של מתן תעודת הכשרות ומערך ההשגחה והפיקוח על כשרות המזון.

דו"ח מבקר המדינה לשנת 2008 (ב'59) עסק בפיקוח על כשרות המזון והעלה ממצאים חמורים מאוד ובכללם מצבי ניגוד אינטרסים הנובעים מהמבנה החוקי הקיים היום בכל הקשור לנותני תעודת הכשרות, אכיפת חוק איסור הונאה בכשרות, תהליכי הנפקת תעודת הכשרות, תשלומי אגרות, מעמדם של משגיחי הכשרות, גורמים פרטיים מנפיקי תעודת כשרות (בד"צים) וכן מעמד ודרכי עבודת הרבנים ועובדי המועצות הדתיות.

הועדה לביקורת המדינה דנה בדו"ח המבקר והמלצותיו וכן למדה את דו"ח "ועדת צדוק" (יולי

¹⁷ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.

1993), שבחנה בין השאר את נושאי "הכשרות". הועדה החליטה להמליץ לכנסת ולממשלה לפעול להקמת הרשות למתן שירותי השגחה (ופיקוח) על הכשרות.

בהחלטתו של בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק מיום ה-6.6.16 בו קיבל בית המשפט את עמדת הרבנות הראשית, וקבע שהרבנות היא הגוף היחיד המוסמך לתת תעודות השגחה במדינת ישראל, דרש בית המשפט מהרבנות לתת מענה לבעיות אותם ציין דו"ח מבקר המדינה בשנת 2008, בדגש על העסקת משגיח הכשרות על ידי בעל העסק המושגח.

החוק המוצע להקמת הרשות למתן שירותי השגחה על הכשרות יאפשר את מימוש המלא של הנהלים שנקבעו ע"י המשרד לשירותי דת והרבנות הראשית וכן ימנע ניגוד עניינים בין המשגיח למושגח, המתבטאת בין השאר בכך שהגוף המושגח משלם ישירות (וללא פיקוח ראוי) את שכרו של המשגיח.

הקמת הרשות תאפשר ניהול ופיקוח ציבורי רחב על כל מערך הפיקוח על הכשרות ומבלי לפגוע בסמכות ההלכתית של הרבנים נותני תעודת ההכשר.

הרשות למתן שירותי השגחה על הכשרות תהיה תאגיד המבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב]. תקציב הרשות יבוא ממקורותיה העצמאיים של הרשות.

החוק עוסק במטרות הרשות, מבנה הרשות, תפקידי הרשות סמכויותיה ונוהלי עבודתה.

אישור חוק הרשות יעגן, ימסד וישפר את איכות מערך הפיקוח על כשרות המזון במדינת ישראל.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת השמונה-עשרה על ידי חבר הכנסת עתניאל שנלר וקבוצת חברי הכנסת (2302/18/פ).

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בתמוז התשע"ו – 1.8.16